

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Vieneri permainų metai kultūros lauke

Kultūros ministrė Liana Ruokytė-Jonsson
2018.01.11

Kultūros sektoriaus reformos kryptys

Strateginio kultūros vaidmens valstybės politikoje įtvirtinimas,
Kultūros valdymo ir paslaugų pertvarka,
Kultūros sklaida ir jos paslaugų prieinamumas regionuose.

Teisėkūros pamatai permainoms

Parengtas naujų įstatymų arba įstatymų pataisų projektų paketas. *Priimtas Kino įst., parengti – Mecenavimo įstatymo bei įstatymų paketas, nustatantis kultūros įstaigų vadovų kadencijas, taip pat Visuomenės informavimo įstatymo pataisų projektas, Kultūros rėmimo fondo įstatymo projektas, šio metu dar rengiamas Kultūros politikos pagrindų įst. projektas ir kt.*

Numatomi pokyčiai:

Didėja valstybinio finansavimo skaidrumas,

Užtikrinama Kultūros, menų ir kultūrinės edukacijos plėtra bei sklaida regionuose,

Naujas impulsas kultūros ir meno sričių mecenavimui.

Kino įstatymas – palankios sąlygos lietuviško kino plėtrai

Įteisintas kino sektoriaus specifiką atitinkantis valstybinio finansavimo modelis.

Kino edukacijos sklaida ir prieinamumas regionuose.

Kino paveldo išsaugojimas, Nacionalinės filmotekos kūrimas.

Galimybės lietuviškam kinui tapti konkurencingu tarptautinėje rinkoje, svariau prisidėti prie kultūrinės diplomatijos, tapti svarbiu ekonominiu instrumentu.

Mecenavimo įstatymas – impulsas privačioms iniciatyvoms remti kultūrą

Įteisinama Europos tradicijas atitinkanti mecenavimo samprata, sudaranti palankias sąlygas remti kultūrą.

Suteikiamos tos pačios mokesčių lengvatos kaip ir paramos davėjams pagal galiojantį Labdaros ir paramos įstatymą.

Įteisinamas mecenato statusas. Už paramą, viršijančią 1 mln. eurų - nacionalinio mecenato, daugiau 250 tūkst. eurų – savivaldybės mecenato statusai.

Apibrėžtos mecenavimo sritys, mecenuojamųjų projektų kriterijai.

Visuomenės informavimo įstatymo pataisos – bus sukurta žiniasklaidos savininkų duomenų bazė VIRSIS

Pataisos parengtos pagal Nacionalinės antikorupcinės programos rekomendacijas, kad būtų daugiau skaidrumo informuojant visuomenę.

Skaidrumas padeda stiprinti gyventojų atsparumą informacinėms grėsmėms.

VIRSIS turės atvirą prieigą.

Įsteigta Lietuvos medijų taryba – patariamoji institucija visuomenės informavimo politikos klausimais

Tarybos misija – koordinuoti visuomenės informavimo politiką. Ją sudaro žiniasklaidos asociacijų, valstybės institucijų, akademinės bendruomenės ir nevyriausybinų organizacijų atstovai (pirmininkė VDU prof. Auksė Balčytienė, pavaduotoja – Interneto žiniasklaidos asociacijos pirmininkė Aistė Žilinskienė).

Įvyko du posėdžiai, kuriuose buvo svarstomas Kultūros ministerijos parengtas Visuomenės informavimo politikos strateginių kryptių 2018 – 2022 m. projektas.

Gegužės mėnesį planuojama surengti Lietuvos medijų forumą.

Visuomenės informacinio atsparumo priešiška propagandai ugdymas

Pilietiškai atsakingos pliuralistinės žiniasklaidos stiprinimas.

KM atliko medijų raštingumo tyrimą, padedantį įvertinti kritinio mąstymo tendencijas ir žiniasklaidos naudojimą.

Kino sklaida ir edukacija - tautinio identiteto stiprinimas. Valstybės 100-mečiui skirtų filmų gamybos specialioji programa: finansuojama 17 filmų. Bus inicijuotas nacionalinis identitetui reikšmingų filmų bei vaikams ir jaunimui skirtų filmų konkursas.

Dirbama kartu su Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos biuru, įsteigtu prie LRVK.

Kartu su ŠMM ir kitomis institucijomis – Ugdymo plėtotės centru bei Informacinių technologijų centru – bendradarbiaujama saugaus interneto ir medijų raštingumo projektuose.

Naujoje Kultūros ministerijos struktūroje - Ryšių su visuomene ir strateginės komunikacijos skyrius bei Visuomenės informavimo ir autorių teisių politikos skyrius.

Kultūros politikos pagrindų įstatymo projektas – įstatymas įtvirtins valstybės įsipareigojimą kultūrai

Įtvirtinamas strateginis kultūros vaidmuo valstybės gyvenime.

Horizontalus kultūros politikos valdymo modelis – be regioninės atskirties.

Tvarus finansavimo modelis.

Įsteigtas Lietuvos kultūros tarybos padalinys – stebėsenos ir analizės centras

Pagrindiniai tikslai - vykdyti kultūros ir meno finansavimo sistemos stebėseną, analizuoti kultūros ir meno procesų raidą, organizuoti ir įgyvendinti kultūros srities tyrimus, kurie prisidės prie įrodymais grįsto kultūros politikos formavimo ir įgyvendinimo.

Šių metų darbai:

- atlikti LKT skiriamų lėšų leidybai efektyvumo analizę,
- parengti rekomendacijas KM dėl 2019 m. finansavimo modelio patikslinimų ir pakeitimų,
- kultūrinės edukacijos, ugdymo kultūra ir menu poreikių bei paslaugų vertinimas,
- menininkų bei juos aptarnaujančių organizacijų veiklos mokestinės aplinkos vertinimas.

Nustatomos kadencijos kultūros įstaigų vadovams

Siūloma taikyti penkerių metų kadencijas kultūros įstaigų vadovams. Nacionalinių ir valstybinių teatrų, koncertinių įstaigų, bibliotekų, muziejų, kultūros centrų vadovams ir LRT vadovui bus nustatyta dviejų kadencijų riba.

- Tai užtikrins efektyvią vadybą ir atvirumą.
- Skatins naujas idėjas, kaip organizuoti kultūros įstaigų veiklą.
- Motyvuos jaunos specialistus likti Lietuvoje ir siekti karjeros kultūros srityje.

Dviejų kadencijų riba netaikoma savivaldybių pavaldumo kultūros įstaigų vadovams.

2018 m. kultūros biudžetas – įgyvendinamas pažadas nuosekliai didinti kultūros finansavimą

Daugiau – 28 mln. eurų: 22 mln. eurų ES investicijų + 6,2 mln. eurų didesnė biudžeto dalis lyginant su 2017 metais

Kultūros biudžeto naujovė – Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinė programa (3 mln. eurų).

Kino sektoriui skirtas beveik 2 mln. eurų didesnis finansavimas,

Beveik 100 tūkst. eurų daugiau negu praėjusiais metais skirta papildyti bibliotekų knygų fondus.

Numatytas beveik 800 tūkst. eurų didesnis darbo užmokesčio fondas.

Skirta 500 tūkst. eurų - kovotojų už Lietuvos laisvę atminimo įamžinimo memorialui Lukiškių aikštėje Vilniuje.

Nacionalinė profesionaliojo scenos meno veiklos programa – scenos meno įstaigų veiklos kokybė ir tęstinumas

- Valstybinės ir nacionalinės profesionaliojo scenos meno įstaigos gauna papildomą prie biudžetinio 3 mln. eurų finansavimą aukštos kokybės scenos menui kurti ir jo sklaidai.
- Programa užtikrins, kad nacionaliniai ir valstybiniai teatrai ir koncertinės įstaigos turės atskirą finansavimą veiklai ir nebepretenduos į Lietuvos kultūros tarybos lėšas.

Regioninė kultūra – daugiau projektų, lėšų, dėmesio iniciatyvoms

Lietuvos kultūros taryboje bus sukurtas Regioninio kultūros projektų finansavimo modelis.

Pradėtos remti mažosios Lietuvos kultūros sostinės.

Rengiamas M. K. Čiurlionio kelio projektas, kuris taps bandomuoju projektu, padedančiu įgyvendinti Lietuvos kultūros kelių projektą.

ES finansinė parama – iš 22 mln. eurų didžiausi infrastruktūros projektai bus įgyvendinami regionuose (Šiaulių Aušros muziejaus Venclauskių namų pritaikymas daugiafunkcinėms muziejinėms veikloms, Mažeikių rajono Renavo dvaro pritaikymas viešojo turizmo reikmėms, Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro įrangos atnaujinimas, Telšių kultūros centro modernizavimas).

Nauji ir atnaujinti kultūros adresai - I

Rekonstruotas Lietuvos Jūrų muziejaus akvariumas, kuris atlieka ne tik pramoginę, bet ir supažindina su jūros gamta, paveldu.

Rekonstruotas archyvų kompleksas Vilniuje – sudarytos sąlygos saugoti išskirtinę vertę turintį valstybės dokumentų paveldą.

Atidarytas pasaulinio garso dailininko Samuelio Bako muziejus, kuriame eksponuojama Lietuvai dovanota dailininko kolekcijos dalis.

Nauji ir atnaujinti kultūros adresai - II

Šiomet atidaroma rekonstruota ir modernizuota A. Mickevičiaus biblioteka Vilniuje.

Pasirašytas ketinimų protokolas su Vilniaus miesto savivaldybe dėl Nacionalinės koncertų salės infrastruktūros sukūrimo. Nacionalinės koncertų salės projektas yra numatytas Vyriausybės programoje. Planuojama, kad šis projektas bus įgyvendintas 2023 m., kai Vilnius švęs savo 700 metų jubiliejų.

Lenkijoje Seinų kunigų seminarijos rūmuose baigti „lietuviškosios menės“ restauravimo darbai. KM kartu su LRVK per dvejus metus skyrė 69 tūkst. eurų tvarkybos darbams. Trakų istorijos muziejus Menėje planuoja įrengti stacionarią ekspoziciją.

Nemokamos kultūros paslaugos moksleiviams

Šiomet pradedamas įgyvendinti kultūros paso projektas – nemokamų paslaugų paketas moksleiviams nuo pirmos iki dvyliktos klasės.

Valstybės 100-mečio proga Kultūros ministerija moksleiviams sudarė galimybę nuo vasario mėnesio nemokamai lankytis ministerijai pavaldžiuose muziejuose. Tam numatyta 600 tūkst. eurų.

Nepriklausomybės šimtmečio renginiai

Sausio 21 d. – Nepriklausomybės akto pristatymas visuomenei;

Vasario 16 d. – minėjimas: „Gloria Lietuvai“ koncertas LNOBT, Katedros aikštėje ir per LRT;

Lietuvos šimtmečio dainų šventė „Vardan tos...“ birželio 31–liepos 6 d.;

Nacionalinis Lietuvos seniūnijų konkursas „Valstybę kuriame mes“.
Kultūrinių pilietinių iniciatyvų stiprinančių valstybingumą pristatymas ir kt.

Kultūros ministerija yra atsakinga už 13 šimtmečio projektų Lietuvoje – skirta 766, 7 tūkst. eurų ir kultūrinę programą užsienyje – skirta 600 tūkst. eurų. Pusė šios sumos – Lietuvos dalyvavimui Londono knygų mugėje.

Kultūros sostinės 2018

2018 m. Lietuvos kultūros sostine tapo Marijampolė, kuri prisistato Lietuvai kaip istorinių asmenybių kraštas. Kitą savaitę bus pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp KM ir savivaldybės.

Mažosios Lietuvos kultūros sostinės – Viečiūnai (Druskininkų sav.), Šiluva (Raseinių r.), Salantai (Kretingos r.), Antanavas (Kazlų Rūdos sav.), Vaškai (Pasvalio r.), Kražiai (Kelmės r.), Laukuva (Šilalės r.), Tverai (Rietavo sav.), Užpaliai (Utenos r.), Aukštadvaris (Trakų r.).

Vyriausybė pritarė Kultūros ministerijos siūlymui 2022 metais suteikti Kaunui Europos kultūros sostinės vardą ir patvirtino programos „Europos kultūros sostinė 2022“ finansavimą (iki 10 mln. eurų) bei valdymą.

Pradėta sisteminė Gedimino kalno tvarkyba

Pirmą kartą Gedimino kalnas padėtas tvarkyti kompleksiskai, pradedant nuo šiaurės vakarinio šlaito, kuriame prieš porą metų atsirado pirmoji nuošliauža. Šiuo metu kalnas parengtas žiemai.

Suteiktas ekstremalios situacijos statusas leidžia operatyviai ir pagal poreikį finansuoti fundamentalius tvirtinimo darbus.

Gedimino kalno rekonstrukciją planuojama užbaigti iki 2019 metų.

2018 m. – Europos kultūros paveldo metai

Patvirtintas Europos kultūros paveldo metų (2018 m.) įgyvendinimo Lietuvoje veiksmų planas.

Startas – Vilniaus knygų mugėje.

2018 m. Organizuojama tarptautinė mokslinė konferencija „Kauno modernizmo architektūros reikšmė ir perspektyvos“ ir Tarptautinis forumas „Modernizmo architektūros maršrutas Europoje: iššūkiai ir galimybės“.

Kultūros ir Muziejų naktų renginiai miestuose ir miesteliuose tema – „Modernėjanti Lietuva“.

Paveldo tema skleisis kasmetiniuose tęstiniuose renginiuose – Muziejų naktyje Lietuvoje, Kultūros naktyje Vilniuje, Lietuvos muziejų kelyje.

Nauja Kultūros ministerijos struktūra

Paprastesnė struktūra, orientuota į šiuolaikinės kultūros procesus, atitinka pavestas įgyvendinti funkcijas.

Naujo modelio esmė – darbo organizavimą nukreipti į kultūros politikos formavimą, organizavimą ir stebėseną bei Vyriausybės programos prioritetus.

Atsisakyta perteklinių hierarchijos lygmenų: sumažėjo vadovaujančių darbuotojų. Buvo 3 departamentai ir 18 skyrių. Liko 11 struktūrinių vienetų.

Kultūros ministerija yra viena mažiausių ministerijų, todėl etatų skaičius nesumažintas (123 etatai).

Ačiū už dėmesį!